

Ruimte. Mensen. Toekomst.

P07117 Stationsgebied Best
Vervolgonderzoek gierzwaluw en vleur-
muizen

Definitief

colofon

projectnaam
P07117 Stationsgebied Best

datum
6 november 2024

projectnummer
P07117

opdrachtgever
**VolkerWessels Bouw &
Vastgoedontwikkeling B.V.**

BRO
projectleider
CVe

opgesteld door
KPe

interne controle
RdM

bron kapt
BRO

Willemsplein 2
5211 AK 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55
info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
2	Omschrijving plangebied	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Toekomstige situatie	5
3	Werkwijze	7
3.1	Gierzwaluwen	7
3.2	Vleermuizen	8
4	Resultaten	10
4.1	Gierzwaluw	10
4.2	Vleermuizen	10
4.2.1	Verblijfplaatsen	10
4.2.2	Foeragerende vleermuizen	10
4.2.3	Vliegroutes	10
4.3	Overige soorten	10
5	Effectenbeoordeling en toetsing	12
5.1	Gierzwaluwen	12
5.2	Vleermuizen	12
5.3	Overige soorten	12
6	Conclusie	13
7	Bronnen	14
8	Verklarende Woordenlijst	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens de bebouwing ten oosten van station Best te slopen om nieuwbouw mogelijk te maken. Hier wordt uiteindelijk nieuwbouw gerealiseerd tot 14 verdiepingen hoog, waar ruimte is voor circa 600 woningen. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat de gebouwen binnen het plangebied geschikte nest- en verblijfplaatsen bevatten voor gierzwaluw en vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is gierzwaluw en vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2024, om nesten van gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er nestplaatsen van de gierzwaluw aanwezig in de betreffende bebouwing?
- Zo ja, hoeveel nestplaatsen van gierzwaluw betreft het hier?
- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende bebouwing?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nest- en/of verblijfplaatsen?
- Leidt de sloop van de bebouwing tot vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteiten uit de Omgevingswet en is een vergunningsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een vergunningsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de gebouwen hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een vergunningsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een vergunningstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, laatst aangevuld 11 februari 2021). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in het centrum van Best, ingeklemd tussen het stationsgebouw en spoorzone, de begraafplaats en de bebouwing van het Tapijtcentrum. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat momenteel uit bebouwing, parkeerplaatsen en opgaand groen. De bebouwing bestaat uit BioBest, de voormalige Boerenbond, en enkele loodsen die hierachter zijn gelegen. Het plangebied is grotendeels verhard. Uitzonderingen zijn de gazons in het noorden, en de opgaande beplanting rond BioBest en de loodsen. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 7 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

Alle bebouwing en begroeiing binnen het plangebied wordt verwijderd en het plangebied wordt bouwrijp gemaakt. Hier wordt bebouwing gerealiseerd tot 14 verdiepingen hoog, waar ruimte is voor circa 600 woningen. In de plint is ruimte voor andere functies. Er wordt een verbinding tussen het station en het centrum gerealiseerd. Binnen de nieuwbouw worden natuurinclusieve maatregelen als groene daken en gevels, groene binnenhoven, en faunavoorzieningen voorzien.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

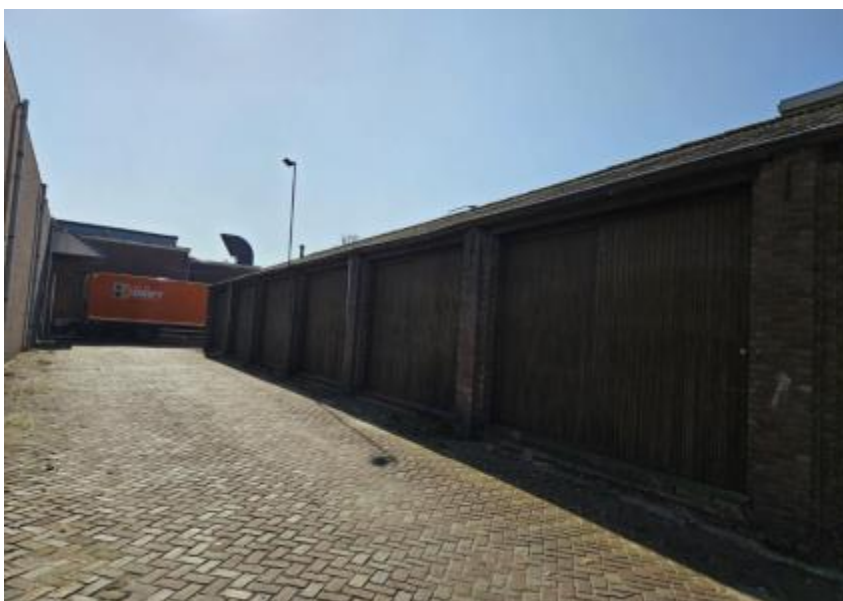
Figuur 3: Ingang terrein zuidzijde

Figuur 4: Gevel bebouwing bij parkeerplaats Achter de Kerk

Figuur 5: Gevels gezien vanaf begraafplaats St. Odulphus

Figuur 6: Loodsen binnen plangebied

Figuur 7: Bebouwing aan Oostzijde

Figuur 8: Bebouwing en trafo in zuiden terrein

3 Werkwijze

3.1 Gierzwaluwen

Voor de gierzwaluw zijn in de periode van half mei tot half juli 2024 drie veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor gierzwaluwen. De veldbezoeken zijn gedurende de avondschemering voor zonsondergang uitgevoerd. In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De vrouwtjes die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het “gieren” van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, versie 2.0 juli 2023).

De gierzwaluw is een trekvogel die pas vanaf eind april in Nederland terugkeert vanuit Afrikaanse wintergronden. Kolonies zijn snel herkenbaar doordat de vogels geregeld bij de nesten zwermen en roepen. Deze waarnemingen zijn echter indicatief. Het vaststellen van een broedgeval geschiedt door het waarnemen van een in- of uitvliegende vogel.

De afwezigheid van broedende gierzwaluwen kan voldoende aannemelijk gemaakt worden als er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest na:

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. gierzwaluwinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
11-06-2024	Nestlocaties gierzwaluw	21.30 – 22:30	22:01	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	12°C
08-07-2024	Nestlocaties gierzwaluw	21.30 – 22.30	22:01	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	13°C
18-07-2024	Nestlocaties gierzwaluw	21.30 – 22.30	21:51	Wind gemiddeld 1 Bft Half bewolkt Geen neerslag	16°C

- minimaal 3 inventarisatiemomenten met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen
- waarvan minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli (jongen aanwezig)
- tussen 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang
- tijdens goede (droge) weersomstandigheden.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd tijdens goede (droge) weersomstandigheden, wat gunstig is voor het waarnemen van gierzwaluwen (zie tabel 1).

3.2   Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode 15 mei tot en met 30 september 2024 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. In de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Hiervan dient er één avondronde in juni plaats te vinden. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze bezoeken zijn uitgevoerd met 4 onderzoekers in totaal, om minimaal 75% van de bebouwing te kunnen overzien (Figuur 9). Vervolgens hebben in de periode 15 augustus tot en met 30 september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Omdat de vleermuizen bij deze bezoeken gedurende langere tijd baltsend rond hun paarverblijfplaats aanwezig zijn kunnen deze bezoeken door één onderzoeker per veldbezoek worden uitgevoerd. Ten behoeve van het indiceren van een massawinterverblijfplaats, zijn beide onderzoeksronden in het najaar vóór 15 september 2024 en rond

midernacht uitgevoerd. Door de omvang van de bebouwing kan een (massa-)winterverblijfplaats niet op voorhand uitgesloten worden. Tabel 2 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermui-

zen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode 15 augustus tot en met 30

Tabel 2: Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Deelgebied	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
11-06-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	1, 2, 3	22.00 – 00:00	22:01	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	12°C
25-06-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	4	22:00 – 00:05	22:06	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	13°C
08-07-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	1, 2, 3	22:00 – 00:00	22:01	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	13°C
17-07-2024	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	1, 2, 3	03.45 – 06.00	05:38	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	12°C
18-07-2024	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	4	21.30 – 23:30	21.51	Wind gemiddeld 1 Bft Half bewolkt Geen neerslag	16°C
25-07-2024	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	4	04.15 – 06:15	05:49	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	13°C
20-08-2024	Vleermuizen (Massawinter en paarverblijf)	-	00.15 – 02:15	20:54	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	13°C
10-09-2024	Vleermuizen (Massawinter en paarverblijf)	-	00.15 – 02:15	20.02	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	11°C

september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit een verblijfplaats of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid niet meer dan 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 2).

Figuur 9: Deelgebieden vleermuisonderzoek

4 Resultaten

4.1 Gierzwaluw

4.2.1 Nestlocaties

Binnen de bebouwing is het invliegen van een enkele gierzwaluw waargenomen tijdens het veldbezoek van 11 juni. De nestplaats bevindt zich achter een opening voor waterafvoer in de westgevel van de meest zuidelijke bedrijfshal (zie figuur 10 en 11). Tijdens de hieropvolgende veldbezoeken is deze gierzwaluw niet meer waargenomen.

Daarnaast zijn er tijdens de veldbezoeken geen gierende individuen binnen of rond het plangebied waargenomen. Enkel richting de Hoofdstraat zijn lager vliegende individuen waargenomen. Wel zijn er enkele hoogvliegende individuen waargenomen boven het gebied. Deze hadden geen associatie met het plangebied.

4.2.2 Omgevingscheck

Direct aangrenzend zijn meer woningen beschikbaar waar gierzwaluwen kunnen nestelen doordat de meeste panden in de omgeving een pannendak hebben.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn 2 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie figuur 11, 12 en 13). De zomerverblijfplaatsen bevinden zich achter open stootvoegen in de gevels van de bedrijfspannen. Binnen het plangebied was het verder rustig met vleermuizen. Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen die periodiek of meermaals binnen het plangebied vlogen. Wel zijn er van tijd tot tijd overvliegen gewone dwergvleermuizen en laatvlieger geconstateerd.

Er zijn geen paarterritoria van een vleermuizensoort aangetroffen tijdens de veldbezoeken. Bij de veldbezoeken in het najaar zijn een enkele keer incidenteel sociale roepjes gehoord binnen het plangebied. Gezien deze

roepjes niet met regelmatige vluchten werden waargenomen betreft het waarschijnlijk geen baltsterritorium. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen.

4.2.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele foeragerende vleermuizen rondom het groen aan de zijde bij de begraafplaats en plantsoenen waargenomen. Het groen aan deze zijde en het groen bij de parkeerplaats zal worden behouden. Bij het opgaande groen binnen het plangebied zijn enkele (1-2) foeragerende gewone dwergvleermuizen rondom het groen in de tuinen waargenomen. Later in de avond trokken deze weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. Gezien de vleermuizen hier niet de hele avond aanwezig waren en regelmatig een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis betreft. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen als foerageermogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

4.2.3 Vliegroutes

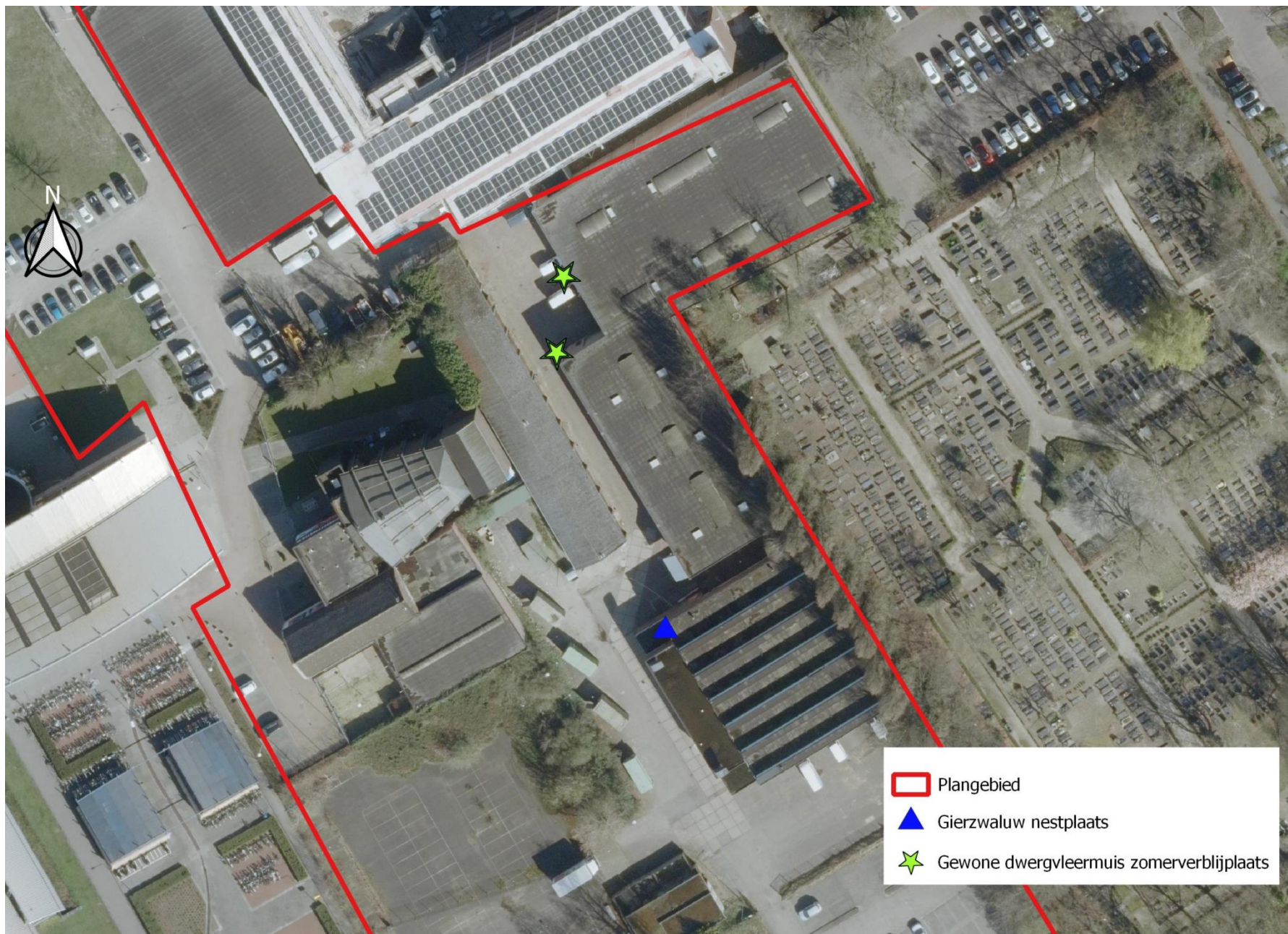
Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

4.3 Overige soorten

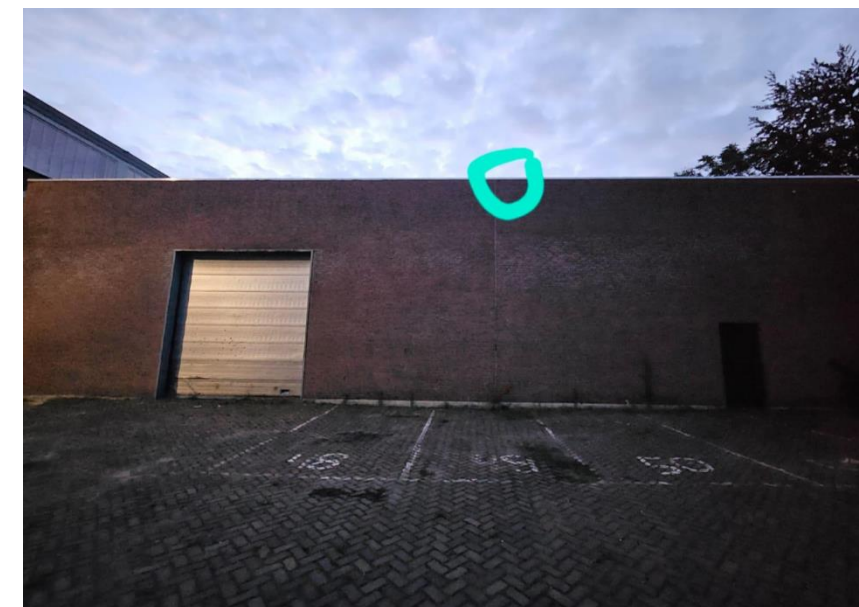
In de betreffende woningen kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 10: Locatie waar het invliegen van een gierzwaluw is waargenomen tijdens het veldbezoek op

Figuur 11: Locaties van beschermde functies binnen het plangebied

Figuur 12: Locatie zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis

Figuur 13: Locatie zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Gierzwaluwen

De aanwezigheid van een nestlocatie van gierzwaluw is vastgesteld binnen een deel van de bebouwing. Gierzwaluw nestlocaties zijn jaarrond beschermd. Tijdens de sloopwerkzaamheden zal de nestlocatie verloren gaan. Dit betreft dan ook een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit met betrekking tot de gierzwaluw.

5.2 Vleermuizen

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis waargenomen. De verblijfplaatsen zullen worden vernietigd met de sloopwerkzaamheden. Dit betreft dan ook een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit met betrekking tot vleermuizen.

5.3 Overige soorten

Tijdens het onderzoek is gelet op de aanwezigheid van steenmarter. Er zijn geen waarnemingen van deze soort gedaan tijdens de veldbezoeken. Daarnaast is er binnen het plangebied geen sporen, zoals uitwerpselen, prooiresten of nesten, aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van de steenmarter. Ook de binnen de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van deze soort binnen de kern van Best. De dichtstbijzijnde waarneming betreft een individu op de A2, ter hoogte van afslag 28, op een afstand van 1,5 km van het plangebied. De aanwezigheid van een beschermde functie van steenmarter binnen het plangebied kan, op basis van het uitblijven van waarnemingen binnen het plangebied, redelijkerwijs worden uitgesloten.

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig

mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

In de bedrijfsloodsen op het terrein aan het stationsgebied in Best is een nestlocatie van gierzwaluw en zijn twee nestlocaties van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. De werkzaamheden omtrent de sloop van dit gebouw zijn vergunningsplichtig. Hiervoor dient een flora- en faunavergunning aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN).

Ook dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 1: Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Aantal	Overtreding	Maatregelen
Gierzwaluw	Ja	1 nestplaats	Ja	Het treffen van maatregelen dan wel het aanvragen van een vergunning is aan de orde
Vleermuizen	Ja	2 zomerverblijfplaatsen	Ja	Het treffen van maatregelen dan wel het aanvragen van een vergunning is aan de orde
Overige soorten ²	Mogelijk	-	Te voorkomen	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

² Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecoloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gierzwaluw, versie 2.0 BIJ12 juli 2023
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunning. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Vergunning voor een flora- en fauna-activiteit

De Omgevingswet en de Bal bevatten regels om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Bal een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit aan de orde zijn. Een vergunning is een besluit waarmee een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door de vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Nachtwachtlaan 20
1058 EA Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

's-Hertogenbosch

Willemssplein 2
5211 AK 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

